

CURIERUL JUDICIAR

DOCTRINĂ — JURISPRUDENȚĂ — LEGISLAȚIUNE — ECONOMIE POLITICĂ — FINANȚE

DIRECTOR: D. ALEXANDRESCO

PRIM-REDACTOR: ION N. CESĂRESCU

A B O N A M E N T U L

Pe an, în România	30 lei
6 luni	16 „
3 luni	8 „
Străinătate: 40 lei pe an, 20 pe 6 luni	

A P A R E

De două ori pe săptămână sub redacțiunea unui comitet

Abonamentele se plătesc tot-d'a-una înainte

REDACȚIA & ADMINISTRAȚIA

BUCUREȘCI

5 — Calea Rahovei — 5

Lângă Palatul Justiției

Tipografia și Birourile Redacției și Administrației ziarului nostru strămutându-se în Pasajul Nirescher, CALEA RAHOVEI 5, lângă Palatul Justiției, rugăm ca de aci înainte, totă corespondența și mandatele poștale de plată să ni se adreseze pe numele d-lui CODREANU, la noua adresă.

S U M A R

Contractul de Cont curent (urm. 8) de d-l V. Dimitriu;

JURISPRUDENȚĂ ROMÂNĂ:

Curtea de Casație, secția I: *Societatea de Tramvai cu C. Popovici*;
Tribunalul Gorj: *Vasile Becheru cu Ion Corcoianu*, cu o Adnotație de d-l C. N. Toneanu;

JURISPRUDENȚA STRAINA:

Judecătoria de Pace, Arondism. XVI din Paris: *Moret contra soților Ryan*, cu o Observație de d-l D. Alexandresco;
Bibliografie.

CONTRACTUL DE CONT CURENT

(Urmarea a 8-a) (*)

§ 2

Consecințele strămutării proprietății rimeselor

Prin rimesele unui contract de cont curent înțelegându-se, în sens larg, ori ce operațiuni, care dau dreptul corentistului trimițător de a se credita; și atare operațiuni fiind de o variabilitate infinită, rezultă că și rimesele din acest contract trebuie să fie foarte variate; totuși ele pot fi clasificate în două categorii deosebite: rimesele pot fi *nemijlocite*, sau *mijlocite*. Ele sunt nemijlocite, când consistă din operațiuni, ce se încheie direct între corentistul trimițător și cel primitor; ast-fel: când se remite o sumă de bani, ori alte valori; sau când se trimit mărfuri cu însărcinarea de a le vinde spre a opera prețul lor în cont; ori se remite achitată o creanță, pe care primitorul o datora corentistului său, fără ca debitorul să fi

trimis vre-o sumă pentru achitarea ei, etc. Din contra rimesele se zic, că sunt, mijlocite, când operațiunile, ce dau dreptul de a se credita ori debita, nu intervin direct între corentiști, ci reclamă participarea unui terțiu, care încasează beneficiile operațiunii în locul corentistului primitor; ast-fel: un corentist e debitor cambial cu o sumă oare care unui terțiu; el scrie corentistului său să achite pentru dînsul la scadență acea cambie; în acest cas valorile, ce constituiesc rimesa, nu se remit direct corentistului primitor; acesta de fapt nu primește nimic de la trimițător; totuși e cert, că terțul fiind achitat de trimițător, acesta ar trebui să devină proprietarul creanței terțului, pe care apoi să o remită achitată primitorului; în cât, în loc ca rimesa să se facă nemijlocit prin transferarea proprietății creanței, după ce trimițătorul devenise proprietarul ei, trimițătorul o face mijlocit prin concursul terțului achitat, care înaintează direct creanța sa achitată primitorului. Tot mijlocită e și rimesa, ce consistă din o sumă oare care, ce trimițătorul o varsă în mânele unui terțiu din ordinul primitorului; și în această ipoteză, primitorul de fapt nu primește nimic direct de la trimițător; totuși este iarăși evident, că operațiunea s'ar fi putut efectua și nemijlocit, dacă trimițătorul, în loc de a trimite terțului suma de bani cum ordonase primitorul, primitorul i-ar fi trimis-o acestuia, care la rîndul său ar fi remis-o terțului, etc. Rimesele mijlocite sunt o creațiune a necesităților comerciale; căci prin ele nu numai că se realizează serioase economii de cheltueli, dar mai cu seamă se dobîndește realizarea operațiunii într'un interval de timp mult mai scurt; și știut este că celeritatea, cu care se încheie și se execută transacțiunile comerciale, e o condițiune naturală de dezvoltare a comerțului.

Fie rimesele mijlocite, fie nemijlocite, prin efectul strămutării proprietății lor de la un corentist la cel-lalt se nasc numeroase consecințe, dintre care cele mai importante sunt:

(*) Vezi *Curierul Judiciar*, No. 35, 36, 40, 42, 46, 47 din 1903 și 26 din 1904.

1. Creditarea în cont a trimițătorului cu valoarea corespunzătoare a rimeselor.

Această consecință e fatală; căci, pe de o parte ea e corolarul pierderii proprietății lucrului din partea trimițătorului; iar pe de altă parte, fără atare creditare, nu se poate concepe executarea contractului de cont curent.

Toate rimesele, ce alimentează un atare contract, și care formează creditările și debitările corentiștilor, au a fi calculate în contul curent. O atare operațiune nu prezintă nici o dificultate, când rimesele consistă din diverse sume de bani, sau din diferite alte valori monetare; căci rezultatul final al contractului producând nașterea saldului dobândit prin compensarea maselor indivisibile de debite și credite; acest sald, singurul exigibil, se obține cu cea mai mare ușurință, deducându-se sumele de bani, ce a primit un corentist, din totalul sumelor de bani, ce a remis corentistului său. Dar dacă rimesele sunt constituite din trimiteri de mărfuri, din giruri de efecte la ordin, etc., neapărat că înscrierea lor pură și simplă în contul curent, n'ar satisface de loc scopul urmărit de contractul de cont curent; căci acesta rezolvându-se prin crearea saldului final, este evident, că un atare sald nu s'ar putea obține; de oare ce el trebuie să fie rezultatul compensațiunii articolelor de debit și de credit operate în contul curent, iar compensațiunea nu poate interveni de cât între lucrurile fungibile de aceeași specie. De aci rezultă necesitatea, că rimesele, spre a putea alimenta contractul de cont curent, trebuiesc neapărat reduse în lucruri fungibile, ori-care ar fi specia lucrului, din care ele au fost constituite; și cum dintre toate lucrurile fungibile, cele mai apte pentru compensațiune, sunt valorile monetare, se explică pentru ce, în ori-ce contract de cont curent, rimesele efectuate se operă în cont după valoarea monetară, ce o reprezintă.

Care însă va fi această valoare monetară, cu care primitorul rimesei trebuie a se debita? Natural că ea trebuie să fie corespunzătoare valorii lucrului, ce constituie rimesa; însă o atare valoare, se știe, poate varia foarte mult după necesitățile, circumstanțele sau afecțiunile subiectului, ce perde sau câștigă proprietatea lucrului; ast-fel că pentru corentistul trimițător o atare valoare poate să fie cu mult mai mare, de cât aceea cu care corentistul primitor s'ar îmbogăți. Neapărat că pentru evitarea ori-cărui conflict o înțelegere prealabilă între părțile contractante e mijlocul cel mai eficient; dar une ori e aproape cu neputință de a se dobândi o ast-fel de înțelegere asupra valorii fie-cărui lucru, ce are a constitui o rimesă; fie d. ex. că valoarea lui e supusă zilnic la fluctua-

țiuni, din cauza cererilor sau ofertelor pieții; fie că solvabilitatea debitorilor unei creanțe ce constituie rimesa, a suferit o știrbire prea însemnată din momentul prealabilei înțelegeri până în momentul efectuării rimesei, etc. Pentru înlăturarea dificultăților, ar trebui ca la fie care rimesă, înainte de efectuarea ei, și cu ocaziunea acestei efectuări, să se determine de părți și valoarea corespunzătoare, cu care va fi operată în cont; dar acest sistem, proclamat ca o linie de conduită ordinară pentru toate rimesele, ar stânjeni prea mult mersul regulat al operațiunilor contractului de cont curent; căci, pentru a se obține special pentru fie care rimesă un atare acord, s'ar reclama sau strecurarea unui interval de timp prea îndelungat sau întâmpinarea unor cheltuieli, ce ar apăsa greu în cumpăna, cu care se cântăresc utilitățile contractului. De aceea, în practică, se preferă un sistem mixt: Pentru cea mai mare parte din lucrurile, ce au a constitui rimesele, cu ocaziunea încheierii contractului, se determină și valorile corespunzătoare; iar pentru lucrurile, a căror valoare nu s'a putut fixa de la început, sau pentru acele pentru care trimițătorul ridică vre o pretențiune specială, valoarea corespunzătoare se va calcula după înțelegerea specială, ce va interveni între corentiști cu o ocaziunea efectuării rimesei. Dar se poate întâmpla, că pentru unele rimese să nu fi existat nici vre o înțelegere prealabilă la formarea contractului, nici vre una specială cu ocaziunea efectuării lor, și nici trimițătorul să nu fi ridicat vre-o obiecțiune, când le-a constituit; în acest cas, valoarea corespunzătoare a rimeselor, care se va opera în cont, se va determina după cursul pieței; căci trebuie să se prezume, că trimițătorul știind, că pentru acel lucru nu a intervenit nici o înțelegere, care să-î statornicească valoarea, și cunoscându-î cursul pieței, s'a mulțumit cu acesta; și de aceea nu a căutat ca mai înainte de efectuarea rimesei să dobândească acceptarea ofertei sale de către celal-alt corentist.

Cu privire la această din urmă ipoteză se naște însă chestiunea de a se ști: Care va fi piața, după a cărei curs se va determina valoarea rimesei? Piața, de unde s'a trimis rimesa, sau aceea unde se primește? S'ar părea, că pentru un corentist, care face în asemenea situațiune o rimesă, trebuie neapărat să se ia în considerațiune cursul pieței din localitatea, de unde el trimite lucrul, căci acel curs îi este cunoscut, și numai după el s'a orientat, când s'a decis să efectueze rimesa; deci, numai la acel curs el poate fi presumpț că s'a referit; iar nu la cursul din vre-o altă localitate, fie chiar acel al locului, unde se trimite rimesa, căci a cela poate să-î fie absolut necunoscut. Totuși, atare soluțiune trebuie înlăturată. În adevăr: coren-

tistul trimițător are dreptul să pretindă primitorului, ca să 'l crediteze cu valoarea corespunzătoare a lucrului, ce constituie rimesa; căci, în lipsa unei atări creditări, primitorul ar deveni proprietarul lucrului, fără ca în schimb să fi dat ceva trimițătorului; cu alte cuvinte, s'ar fi îmbogățit pe nedrept în dauna trimițătorului; de aci rezultă, că valoarea rimesei trebuie să fie corespunzătoare valorii, cu care a crescut realminte patrimoniul primitorului, adică cu cât valorează lucrul în localitatea, unde acesta îl primește. Nu se poate lua în considerațiune cu cât patrimoniul trimițătorului s'a micșorat; căci nu de ori ce daună suferită de trimițător trebuie să răspundă primitorul; ci numai de aceea, de care, dacă n'ar răspunde, s'ar consacra violarea principiului, că «nimeni nu trebuie să se îmbogățească pe nedrept în dauna altuia». Cât pentru înlămpinarea ce se face, că trimițătorul poate că nici nu cunoaște cursul pieței din localitatea, unde rimesa e trimisă, e ușor de vădit, că în acest caz el ar fi în culpă; și o astfel de culpă nu ar putea fi invocată în propriul său interes.

Înainte de a încheia observațiunile asupra primei consecințe din efectul recunoscut necesar al contractului de cont curent, adică a strămutărei proprietății rimeselor, trebuie să mai relevăm o cestiune, care iarăși a provocat oare-care discuțiuni în doctrină; și anume: *Care e momentul de când proprietatea rimeselor se transferă în persoana primitorului?* S'a susținut într'un sistem, că de când trimițătorul se desesisează de lucru și 'l trimite primitorului, și proprietatea lucrului trebuie să treacă în persoana acestuia; căci contractul de cont curent, luându-și naștere prin concursul de voinți al corentiștilor de a-și face reciproc rimese și a se credita pentru valoarea lor, consimțimentul primitorului la acceptarea rimeselor este deja dat cu ocaziunea încheierii contractului. Acest sistem însă este eronat; căci pentru ca să existe o mutațiune de proprietate, trebuie neapărat să intervină concursul de voinți al părților contractante cu privire la atare mutațiune. A pretinde că un atare consimțiment e dat «a priori», este a recunoaște că primitorului nu 'i este permis a refuza o rimesă; ceea ce s'a vădit, că nu poate fi admis; primitorul, deci, cu ocaziunea fie-cărei rimese trebuie a-și manifesta intențiunea sa de a o accepta. Această acceptare evident poate fi nu numai expresă, ci și tacită, ceea ce se întâmplă mai în generalitatea cazurilor; și se obține fie prin simplul fapt al calculării valorii rimesei în cont, fie prin acel al înscrierii acestei valori în registre; sau, pentru a ne servi de o formulă mai concisă și mai juridică, se poate zice, că transferarea proprietății rimeselor are loc în momentul, în care trimițătorul ar fi devenit creditorul pri-

mitorului pentru valoarea rimesei, dacă n'ar fi existat contractul de cont curent. Ast-fel, să presupunem, că rimesa e constituită din mărfurile, pe care trimițătorul le-a transmis primitorului; acesta consimțind a deveni proprietarul lor, ar fi trebuit să plătească prețul în momentul primirii lor; plata fiind înlăturată din cauza contractului de cont curent, primitorul trebuie să se debiteze cu valoarea corespunzătoare din chiar momentul în care a primit mărfurile. Tot asemenea, dacă un corentist dă ordin corentistului său să facă o plată în mâinile unui terțiu oare-care; din momentul în care a vărsat acea sumă, acesta, care ar fi devenit creditorul celui ce i-a dat ordinul, de n'ar fi fost contractul de cont curent, are dreptul de a se credita cu valoarea corespunzătoare sumei vărsate.

Acest drept al trimițătorului de a se credita în cont curent nu-l face a fi considerat ca creditor al primitorului pentru valoarea rimesei; nici chiar nu-i constituie un drept de creanță propriu zis; căci, în contractul de cont curent, creditor nu poate fi de cât cel în favoarea cui va rezulta saldul la încheierea contului. Aceste înscrieri sau operațiuni sunt articole sau elemente, ce dau viață activității contractului; și din acest punct de vedere se explică și denumirea lor de *creditări* și *debitări* pentru a nu se confunda cu creditele sau debitele cui-va, cari pot fi adevărate creanțe active sau pasive.

V. Dimitriu

(Va urma)

JURISPRUDENȚĂ ROMÂNĂ

INALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE, Secția II

Audiența de la 20 Februarie 1904

Președenția D-lui C. E. SCHINA, Prim-Președinte

Societatea de Tramway cu Gh. Popovici

Quasi delict. — Daune. — Competință. — (Art. 55 și 71 din legea judecătorilor de pace).

Casație. — Accident. — Lesiuni. — Constatarea cauzei lesiunilor. — Cestiuni de fapt. — Aprecieri suverană a judecătorului fondului.

1. Când daunele care fac obiectul unui proces nu provin dintr'un delict sau contravenție date în competența judecătorilor de ocoale, ci dintr'un quasi-delict, instanța competentă a judeca cererea de daune nu poate fi de cât tribunalul, în prima instanță, conform dreptului comun, dacă suma cerută întrece competența judecătorului de ocol.

2) Cestiunea de a se ști dacă lesiunile suferite de un pacient într'un accident de tramway au provenit din chiar imprudența pacientului, sau din faptul prepușilor societății de tramway, constituie o cestiune eminamente de fapt de atributul suveran al judecătorilor fondului, și care scapă controlului Curței de casație.

Decisiunea 87/904. — Respins, în urma unei divergențe, recursul făcut de Societatea de Tramway contra decisiunii Curții de apel din București, s. III cu No. 187/903 (*) dată în proces cu G. Popovici.

Curtea,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de d-l președinte Chr. Pherekyde;

Pe d-nii avocați Virgiliu Dărăscu și Crupenschi în desvoltarea motivelor de casare;

Pe d-l avocat Gr. Duca în combateri.

Deliberând,

Asupra mijlocului de casare:

«Curtea de apel, declarându-se competentă să judece acțiunea intentată de d-l G. Popovici, a violat art. 58, al. 6 și art. 11, al. 1 din legea Judecătorilor de Ocoale.

În adevăr, conform acestor texte de lege, procesul este de competența Judecătorilor de ocoale ca primă instanță, reu dar Curtea de apel a reținut afacerea».

Având în vedere că se constată din decizia supusă resursului că intimatul de așteptat în recurs, Gh. Popovici a chemat în judecată dinaintea Trib. Ilfov, pe Societatea noului tramway (recurenta), cerând să fie obligată a plăti suma de 20.000 lei, ca daune, provenite din faptul că, în ziua de 8 Aprilie 1903, rupându-se frâna de la vagonul în care se găsea pe când venea de la Belu în oraș, a fost aruncat pe pavagi, din care cauză s'a ales cu mai multe leziuni și cu brațul rupt;

Că Curtea de fond, admitând apelul făcut de intimatul G. Popovici, contra sentinței Trib. Ilfov, Secția 4 cu No. 380/902, prin care acesta se declarase incompetent, pe motiv că afacerea ar fi de competența Judecătorului de ocol, ca primă instanță, și judecând în fond, prin deciziunea atacată așteptat cu recurs, a admis în parte acțiunea și a condamnat pe numita Societate să plătească intimatului Popovici, suma de 5000 lei, plus 300 lei cheltueli;

Considerând că daunele care fac obiectul procesului de față, neprovenind dintr'un delict sau contravenție date în competența Judecătorului de ocol, prin dispozițiunile art. 58, al. 6 și 71, al. 1 din legea judecătorilor de pace, ci dintr'un quasi-delict, instanța competentă a judeca, conform dreptului comun, era tribunalul, iar nu Judele de ocol, ca primă instanță, după cum se susține prin sus arătatul mijloc de casare.

Că dar acest mijloc este neîntemeiat.

Asupra mijlocului al II-lea:

«Chiar dacă se va recunoaște că Curtea de apel a făcut bună aplicare a legii, declarându-se competentă să judece procesul, totuși a violat art. 999 din Codul civil.

În adevăr, din depozițiunile martorilor, Curtea constată ca accidentul pentru care G. Popovici reclamă daune, este datorit imprudenței sale personale, și totuși ne condamnă pe noi, violând ast-fel art. 999 și urm. din Codul civ. l.

Considerând că cestiunea de a se ști dacă leziunile suferite de intimatul Popovici, au provenit din chiar imprudența lui, sau din faptul prepusilor Societății, constituind o cestiune eminamente de fapt, scapă controlului Curții de casațiune;

Că, prin urmare, și acest mijloc fiind neîntemeiat, recursul devine nefondat.

Pentru aceste motive, Curtea, respinge recursul, etc.

TRIBUNALUL JUDEȚULUI GORJII

Audiența de la 20 Februarie 1904

Președenția D-lui THEODOR ANTON BRAILOIU, Președinte

Vasile Becheru cu Ion Horhoianu

Sentința comercială No. 3

Cambie.—Arătarea primitorului încă de la emiterea ei.—Condițiune esențială. — Netrecerea numelui primitorului. — Dacă cambia mai este valabilă ca cambie

sau rămâne un simplu înscris.—Dovada că trecerea numelui primitorului s'a scris încă de la confecționarea și emiterea cambiei.—(Art. 270, 273, 275 și 349 C. com.).

Pentru ca o cambie să fie valabilă ca cambie, între condițiunile esențiale cerute de legiuitor, este și aceea ca încă de la confecționarea și emiterea ei să se arate numele persoanei sau firma primitorului.

Așa dar, lipsa numelui primitorului încă de la formarea cambiei, exclude calitatea și efectele ei speciale, rămânând un simplu înscris, civil sau comercial, după natura sa.

În ceea-ce privește dovada că numele primitorului nu a fost trecut în cambie de la formarea și emiterea ei, această probă nu se poate face prin martori și presunții, dovezi ce nu au fost admise de legiuitor în materia cambiilor. Această dovadă nu se poate face de cât în conformitate cu art. 349 din Cod. comercial.

Netrecerea numelui primitorului încă de la formarea cambiei nu poate rezulta din faptul că numele primitorului nu este scris de emitent sau trăgător ci de persoana care a scris întregul copris al cambiei, în cazul când cambia este scrisă de un altul de cât debitorul, căci faptul că în cambie numele portorului se vede scris, independent de cine l'a scris, este o presumpție puternică că acest nume al portorului s'a scris în cambie încă de la data emiterei ei.

S'au ascultat din partea apelantului Vasile Becheru d-l avocat Ioan Săftoiu iar din partea intimatului Ioan Horhoianu d-l avocat Ștefan N. Dobruneanu.

Tribunalul,

Având în vedere apelul făcut de Vasile Becheru, contra cărții de judecată No. 54/1904, pronunțată de judele ocolului T.-Jiu, în proces cu Ioan Horhoianu, pentru plata sumei de lei una mie două sute;

Ascultând pe ambele părți, prin avocații lor, în susținerile făcute;

Având în vedere actele state la dosar, desbaterile urmate și susținerile părților;

Având în vedere că astăzi în instanță, apelantul V. Becheru, prin avocatul său d-l I. Săftoiu, cere a i se admite apelul, a se reforma cartea de judecată a judecătorului de ocol din T. Jiu, No. 54, din 6 Ianuarie 1904, și a se apăra de plata sumei de lei una mie două sute, ce a fost obligat a plăti părâtului Ioan Horhoianu, în virtutea cambii subscrise de I. Tomescu față de dânsul, și în urmă transmisă prin gir de dânsul părâtului Ioan Horhoianu, căci această cambie nu mai poate fi considerată ca cambie ne fiind trecut într'însa numele portorului încă de la data emiterei cambii, așa precum prescrie art. 273 combinat cu 270 C. comercial. Netrecerea numelui portorului în cambie încă de la data emiterei cambiei, susține apelantul prin avocatul său, are drept efect de a exclude calitatea și efectele speciale ale cambii și a face ca cambia să fie considerată ca un simplu înscris sub semnătură privată, cu rezerva efectelor ordinare ale obligațiunei după natura sa comercială sau civilă. În cazul de față, susține apelantul, rezultă că numele portorului nu a fost trecut încă de la data emiterei cambiei din împrejurarea că numele portorului nu se vede scris de însăși trăgătorul I. Tomescu, ci se vede scris de persoana care a scris întregul copris al cambiei afară de cuvintele «bun și aprobat pentru suma

(*) Vezi Curierul Judiciar No. 68 din 23 Oct. 1903, în care se află publicată decizia Curții de apel, adnotată de d-l Alexandrescu.

de lei una mie două sute», cari au fost scrise de însăși trăgătorul când a subscris polița. Numele portorului, susține apelantul prin avocatul său, urma să fie scrise de însăși trăgătorul, adăugând că aceasta reiese din dispozițiunile art. 270 C. comercial, căci prin acest articol legiuitorul dispunând că între alte condițiuni esențiale ale cambiei este și trecerea numelui persoanei sau firmei primitorului, această trecere urmează a se face de însăși trăgătorul, căci numai așa se poate ști că numele portorului s'a scris în cambie încă de la data emiterii sale. Așa dar, susține apelantul, în cazul de față, cambia în cestiune ne mai putând fi considerată de cât ca un simplu înscris sub semnătură privată, reu a fost obligat de judecătorul de ocol a răspunde părâtului suma de lei una mie două sute, căci părâtul renunțând la debitorul principal, care era Ioan Tomescu, dânsul în speță ne mai fiind de cât un simplu garant, nu mai putea fi obligat la plata acestor sume, căci conform art. 1142 C. civil, descărcarea expresă făcută debitorului principal liberează cautiunile: afară de aceasta, mai adăugă apelantul, conform art. 1662 C. civil, garantul nu este obligat a plăti creditorului de cât când nu se poate îndes-tula de la debitorul principal, asupra averii căruia trebuie mai întâi să se facă discuțiune;

Considerând că acesta fiind obiectul litigiului, urmează să vedem dacă la confecționarea cambiei în cestiune s'a contravenit dispozițiunilor prescrise de legiuitor prin art. 270 și 273 Codul comercial; în fine, urmează să vedem dacă această cambie este valabilă făcută, și dacă poate fi considerată ca cambie;

Fără îndoială, conform art. 270 Cod comercial, condițiunile esențiale cerute de legiuitor pentru ca o cambie să fie valabilă ca cambie, sunt următoarele: a) data; b) numirea de cambie sau poliță; rostită în textul înscrisului; c) numele persoanei sau firmei primitorului; d) clauza la ordin; e) arătarea sumei de plătit; f) a scadenței; g) a locului și h) semnătura trăgătorului sau a emitentului cu numele sau cu firma sa ori a mandatarului său special; în fine, când este vorba de o cambie care coprinde obligațiunea de a face să se plătească, trebuie să mai coprindă numele trasului, adică numele sau firma persoanei care are să facă plata. Asemenea, este indiscutabil, că conform art. 273 C. comercial, dacă vre una din condițiunile esențiale mai sus arătate lipsește, precum și dacă lipsește numele persoanei sau firmei primitorului la facerea cambiei, cambia nu mai poate valora ca cambie, și devine un simplu înscris, sub semnătura privată, căci lipsa a vre uneia din aceste formalități, are drept efect de a exclude calitatea și efectele speciale ale cambii, cu reserva efectelor ordinare ale obligațiunei, după natura sa comercială sau civilă;

Considerând că din examinarea cambii în cestiune, ne rezultând că la confecționarea sa s'ar fi omis de a se îndeplini vre una din aceste condițiuni esențiale, reu se susține de apelant că această cambie n'ar mai valora ca cambie și n'ar mai fi de cât ca un simplu înscris. Din examinarea acestei cambii se constată până la evidență, că toate aceste condițiuni esențiale, prescrise de legiuitor prin art. 270 și 273 C. comercial, s'au observat la confecționarea cambiei, și ast-fel această cambie nu poate fi considerată de cât ca cambie;

Alegațiunea apelantului că numele portorului n'ar fi figurat în cambie încă de la data emiterii cambiei, este ne întemeiată. Și în adevăr, această alegațiune este ne întemeiată, căci apelantul în sprijinirea alegațiunei sale nu aduce nici o probă scrisă. Faptul că numele portorului n'ar fi fost scris de însuși trăgătorul nu ne poate determina a crede că numele portorului n'ar fi fost scris în cambie încă de la data emiterii cambiei. Nici un text de lege nu cere ca numele portorului să fie scris de însuși trăgătorul. În această privință ne existând nici o dispozițiune edictată de legiuitor, nu putem admite că prin faptul că numele portorului n'a fost scris de însuși trăgătorul, s'a contravenit dispozițiunilor art. 270

C. comercial, și ast-fel cambia în cestiune nu mai poate valora ca cambie;

Prin faptul că în cambie numele portorului se vede scris independent de cine l'a scris, este o presumpțiune puternică că acest nume al portorului s'a scris în cambie încă de la data emiterii, și fiind scris încă de la data emiterii, această cambie este valabilă făcută, și are calitatea și efectele speciale ale cambiei. Afară de aceasta, însuși legiuitorul prin art. 275 Cod comercial prescrie că, cambia poate să fie scrisă și de o altă persoană de cât trăgătorul; și în adevăr, legiuitorul prescrie că, dacă trăgătorul nu e comerciant, industrial, plugar, vier, slugă sau lucrător cu mâna, nu e obligat de a scrie lângă semnătura sa de cât cuvintele «bun și aprobat» arătând în litere suma pentru care se obligă, ceea, ce în speță se constată că s'a scris de trăgător, care a și semnat cambia;

Din cele ce preced, rezultând până la evidență că toate condițiunile esențiale pentru validitatea cambiei în cestiune au fost îndeplinite, este evident, că această cambie nu poate fi considerată de cât ca o adevărată cambie, și ast-fel fiind reu se cere de apelant a fi apărat de plata sumii la care a fost obligat, față de părât conform cambiei în cestiune. Afară de aceasta, nu prin presumpțiuni se poate obține a se declara că o cambie și-a pierdut caracterul de cambie ne fiind formată în conformitate cu cele prescrise de legiuitor prin art. 270 și 273 C. com. Presumpțiunile precum și proba cu martori în materia cambiilor, cari au reguli speciale și riguroase, n'au fost admise de legiuitor. Aceste probe, cu drept cuvânt, au fost înlăturate de legiuitor, prescriind prin art. 349 C. com. că debitorul unei cambii nu va putea opune de cât excepțiunile necesare pentru exercițiul acțiunei și excepțiile personale acelui care a exercitat această acțiune, adăugând că aceste excepții personale, nu vor putea întârzia condamnarea la plată, de cât dacă ele sunt lichide și de o grabnică soluție, și în toate cazurile, întemeiate pe o probă scrisă. Și în adevăr, aceste probe cu drept cuvânt n'au fost admise în materia cambiilor, pentru că legiuitorul a căutat a face din cambii, care sunt instrumente de credit, o adevărată monedă curentă. Pentru a obține acest rezultat fericit, și pentru a inspira încredere persoanelor care ar recurge în transacțiunile lor la cambii; în fine pentru a se putea asigura circulațiunea cambiilor, legiuitorul s'a determinat a prescrie dispozițiunile din art. 349 C. com., voină prin aceste dispozițiuni speciale și riguroase, să înlătore străgăniurile și șicanele;

Considerând că o dată stabilită cambia în cestiune este valabilă făcută, fiind formată în conformitate cu cele prescrise de legiuitor prin art. 270 și 273 C. com. și că are calitatea și efectele speciale ale cambiei, este fără interes de a se mai discuta cele-lalte motive invocate de apelant în sprijinirea apelului său.

Pentru aceste motive care s'au redactat de d-l președinte Th. Ant. Brăiloiu, Trib. respinge apelul, etc.

(ss) Th. Anton Brăiloiu, C. Ștefulescu-Rucă.

Grefier (s) P. G. Râmniceanu

Adnotație. — Soluțiunea dată de tribunalul Gorj prin sentința ce adnotăm, este cea mai juridică soluție ce i se poate da. În Italia unde cestiunea cambiei în alb s'a discutat și se discută atât de mult în doctrina cât și în jurisprudență, soluțiunea cea mai juridică este aceeași ca a tribunalului de Gorj (1).

Nu mai încapă îndoială că scrierea în cambie

(1) Confrunțați importanta monografie de *Avv. Luigi Rudino* în *Revista di Diritto Commerciale*, 1897, vol. XV, pag. 231: *Cambiale in bianco*.

a numelui persoanei primitorului, nu trebuie făcută de însuși emitent sau trăgător, și că dacă n'ar fi fost făcută de el este presumpția că n'a existat pe cambie încă de atunci. În adevăr, dacă ar fi ast-fel, nu ar mai avea rațiune de a exista art. 273 Cod com., care, în mod categoric, permite să fie cambia scrisă de altul, de cât de sub de subscriitorul ei.

Cine trebuie deci să dovedească că numele primitorului nu a figurat încă de la formarea cambiei? Cambia e o obligațiune formală, literală, nu există de cât ca titlu, deci acest titlu pentru a deveni cambiar trebuie să conțină toate cerințele ce legea le declară de esență prin art. 270 Cod com., și din momentul ce le conține, atunci când se prezintă în justiție, presumpția puternică este ca ast-fel a eșit din mâinele semnatarului, ast-fel i s'a dat primitorului în momentul când a contractat. Vom vedea imediat ce fel de probă se cere pentru dovedirea lipsei acestei formalități.

—Legiuitorul nostru când a modificat art. 273 C. com. știa controversa cambiei în alb, și în loc să o tae, el prin modificarea făcută în art. 273 și 349 Cod com. ne-a lăsat în cea mai mare perplexitate asupra acestei cestiuni, adică dacă legiuitorul nostru a voit să proscribe cambia în alb cerând ca să fie umplută cu toate cuvintele încă de la formarea ei, sau în loc să ajungă la scopul dorit a sancționat tocmai cambia în alb! În adevăr, prin art. 273 C. com. este clar și categoric prevăzut, că trebuie cambia încă de la formarea ei să conțină toate cerințele esențiale, fără însă a spune și mijloacele cu cari să se poată ajunge a nu se eluda această dispozițiune; iar prin art. 349 al. 2 C. com. după ce dispusese în al. 1 că debitorul cambiei nu se poate opune la plată de cât basându-se pe lipsa formelor sau condițiunilor necesare exercițiului, precum și pe excepțiunile personale ale posesorului, și acestea din urmă basate tot d'una pe probă scrisă, adaogă că *«aceste excepțiuni vor trebui să fie propuse la prima înfățișare»*. Ce va să zică aceasta?—Că dacă ar mai fi vr'o adouă înfățișare, atunci chiar dacă cambiei iar lipsi cerințele necesarii, cerute de art. 270, lipsa aceasta nu se mai poate opune, și deci eată pareni-se sancționată cambia în alb, lucru imposibil de admis față cu dispozițiunile clare și categorice ale art. 273 combinat cu art. 270 și cu natura economică a cambiei.

Mai observăm asemenea că în art. 273 nu era necesar să se arate în special *«lipsa numelui persoanei sau firmei primitorului»*, căci era destul cea ce prevedea vechiul articol *«lipsa condițiunilor esențiale»*, fiind că printre condițiunile esențiale ale cambiei este și numele persoanei sau firma primitorului (art. 270 No. 3); în cât e o

repetiție mai mult, adaogându-se expres această lipsă, adică încă o inadvertență a legiuitorului.

Afară de aceasta, s'a adus o atingere caracterului economic al cambiei, de a putea circula cu cât mai mare înlesnire, prevăzându-se în art. 273 că condițiunile esențiale trebuie să figureze pe cambie încă de la formarea ei. În adevăr, cambia ast fel precum a fost creată în codicele Italian și al nostru, este un titlu formal, care trebuie să circule ca și moneda, trebuie să se dea puțința spre a fi utilizată cu înlesnire putând primitorul umple după convenția avută cu subscriitorul, cu toate cerințele, atunci când voește să-l negocieze. De ce, la formarea titlului și numai atunci să fie umplut cu aceste cerințe esențiale? Nu e nici o rațiune. Cel ce primește titlul răspunzând suma din el, poate vrea să nu figureze în titlu! Cu cât un asemenea titlu are mai puțin nutilități, cu atât devine un mai bun instrument de credit. În loc ca legiuitorul să deslege cestiunea cambielor în alb, admitând'o ca valabilă dacă atunci când se servă o umple ⁽²⁾ el a venit să pue o greutate mai mult circulațiunei cambiei, lăsând câmp deschis subscriitorului de a stabili că formele ei esențiale sau indeplinit după formarea titlului cambial!

—Dar legea, e lege, și ea trebuie aplicată așa cum e făcută. Cambia e nulă ca titlu formal, dacă numele primitorului nu există încă de la formarea lui. Dar atunci vine grava dificultate pe care tribunalul o resolvă perfect de juridic: cum vom ști că numele primitorului a fost pe cambie încă de la început? Eată dificultatea care naște din inovațiunea legiuitorului prin modificarea art. 273 Cod com. Și bine răspunde tribunalul: *se presupune că a fost scris la formarea cambiei*. Dovada contrară, negreșit că se poate face. Dacă cel ce a primit cambia *abusează de încrederea* aceluia ce i-a dat'o pentru a o umple după ce i-a dat'o în alb, poate să dovedească aceasta, însă cu ce? Prin proba de drept comun sau prin probă trasă din dispoziția art. 349 Cod com. ⁽³⁾. Art. 349 permite debitorului cambiei să opună posesorului *excepțiunile sale personale basate însă pe probă scrisă, când sunt lichide și de promptă soluțiune*. Or, excepțiunea de umplere a cambiei după formarea ei ce se opune posesorului cambiei, fiind o excepțiune personală, ea nu se poate susține de cât atunci când e basată pe acte scrise, ca toate excepțiunile personale posesorului cambii,

(2) Confruntă cambia în alb. C. N. Toneanu în *Curierul Judiciar* 1896, No. 45, p. 359. Decisia Cas. Române din 13 Mai 1897, *Curierul Judiciar*, 1897, p. 109.

(3) Confruntă C. N. Toneanu, *Curierul Judiciar*, 1901, p. 961. Despre data certă în obligațiunile comerciale etc.: Confruntă în privința excepțiunilor cambiare: C. N. Toneanu, *Curierul Judiciar*, 1902, p. 197.

iar nu pe interogator, martori, jurământ, etc. ⁽⁴⁾.

Vom reveni asupra acestei importante chestiuni, mai pe larg, constatând că soluția Tribunalului Gorj este conformă cu legea și cu natura economică a cambiei.

Galați, 15 April, 1904

C. M. Toneanu

JURISPRUDENȚĂ STRĂINĂ

JUDECĂTORIA DE PACE ARONDIS. AL XVI-lea DIN PARIS

Audiența de la 10 Iulie 1903

Judecător ED. HAMELIN

Moret contra soților Ryan

Alimente. — Natura statutului. — Ordine publică. — Statut real. — Aplicarea legii teritoriale și străinilor. (Art. 205 și 206 C. civ. fr. (187 și 188 rom.).

Obligațiunea alimentară dintre rude interesând ordinea publică, există chiar între străinii a căror lege personală n'ar recunoaște-o, legea personală a străinilor fiind, în asemenea caz, dominată de statutul teritorial, care e de ordine publică.

Judecata,

Considerând că D-na Moret, despărțită de soțul ei Bieber, a chemat în judecată pe soții Ryan, ginerele și fiica ei, cerând condamnarea lor în solidar la suma de 12 lei bani 50 pe lună, cu titlu de alimente; Considerând că la această cerere, soții Ryan opun neadmisibilitatea ei în drept, pentru-că ei fiind de naționalitate americană, statutul lor personal nu admite obligația alimentară între cuscari; că această obligație atârna necontestat de statutul personal, întru-cât art. 205 și 206 din Codul civil (187, 188 C. rom.), relative la alimente, fac parte din titlul căsătoriei, și întru-cât căsătoria aparține exclusiv dreptului privat; că, în atare condiții, este loc de a se aplica statutul personal al părților, care nu admite obligația alimentară între cuscari; și că în consecință, ginerele nu datorește alimente soacrei sale;

Considerând că, în primul rând, este loc de a se examina dacă excepțiunea opusă de păriși este, sau nu, întemeiată; Considerând că diversele legislații, care au statornicit obligația alimentară între soți, rude și cuscari, cuprind dispoziții deosebite; ceea ce dă loc la o chestie foarte controversată în jurisprudență; că, în această privință, există două sisteme principale: după cel întâi, obligația alimentară fiind de ordine publică, pentru-că membrii aceleiași familii trebuie să se ajute între ei în limitele posibilului, ar urma ca în toate cazurile să se aplice legea teritorială, oricare ar fi naționalitatea părților (Trib. Paris, 10 Mai 1876. afacerea Bouchard, J. Clunet, anul 1876, p. 184; In același sens: Aubry et Rau, I, § 31, p. 82; Demolombe, I, 70; Weiss, Tr. élément. de dr. internat. privé, p. 498; Fiore, Dr. internat. privé, trad. Pradier-Fodéré, p. 205. Barde. Th. des statuts, p. 55 urm.; Audinet, Princ. élément de dr. internat. privé, No. 551; Despagnet, Dr. internat. privé, p. 421; Vincent et Pénaud, Dictionn. de dr. internat. privé, V^o Aliments, 22 urm., etc.); după al doilea sistem, se aplică legea națională ambelor părți, principiul statutului personal fiind atunci substituit celui real, tribunalele teritoriale ne putând să acorde alimente de cât în conformitatea legii străine După acest sistem, obligația alimentară, care derivă din filiațiune și căsătorie, ar atârna de statutul personal, ca toate chestiile care se referă la starea persoanelor (Laurent, Dr. civil international, V, 88; Renault, Revue critique, 1883, p. 724; Durand, Dr. internat. privé, p. 369; Brocher, Cours de dr.

internat. privé, I, p. 297; Olivi, Revue de dr. internat. privé, 1885, p. 56). La argumentul tras din ordinea publică ce se invoacă de partisanii primei opinii se răspunde că obligația alimentară este cu adevărat de ordine publică în acest sens că debitorul nu ar putea să nu-și execute obligația sa, iar creditorul nu ar putea să renunțe la alimente, însă această noțiune nu poate să facă să se prefere legea teritorială acelei personale a părților. Și aceasta este atât de adevărat în cât partisanii primei opinii sunt nevoiți să admită aplicarea legii personale de câte-ori ea este mai riguroasă de cât aceea teritorială; — Considerând că jurisprudența s'a oprit la prima opinie; că această opinie se impune într'un mod imperios din punctul de vedere al echității; că, pe de altă parte, obligația alimentară între rude interesează întru atâta ordinea publică, în cât tribunalele franceze nu pot să nu o impună și străinilor, chiar a celor a căror lege personală n'o admite; că, în acest caz, respectul legii naționale a străinului trebuie să cedeze înaintea unui interes de ordine superioară;

Pentru aceste motive, respinge finea de neprimire propusă de păriși, etc.

(Din Pand. Périod. 1904. 5. p. 2)

Observație.—Care este natura statutului obligației alimentare? Chestiunea este din cele mai controversate. Unii, între care și sentința ce publicăm astăzi, susțin că această obligație este cărmuită de legea țării în care ea este propusă, *lex fori*, iar alții, de legea națională a părților.

În primul sistem se susține că, în fie care țară legile care reglementează datoria alimentară, sunt legi de ordine publică, care, ca atare, se impun tuturor străinilor, fără a se distinge dacă legea lor națională recunoaște sau nu această obligație ⁽¹⁾.

După acest sistem, o Austriacă n'ar putea să invoace în România, contra tatălui său austriac, art. 1220 din Codul austriac, (art. 1623 C. Calimach), care obligă pe tată a-și înzestra copii ⁽²⁾.

Un frate italian n'ar putea să reclame alimente, în România, de la un alt frate al său, conform art. 141 din Codul italian ⁽³⁾.

⁽¹⁾ Vezi în acest sens: Aubry et Rau, I (Introduction), § 31, p. 133 (ed. a 5-a). Demolombe, I, 70, p. 86 Weiss, Tr. th. et pratique de dr. internat. privé III, p. 514 urm. P. Fiore, Diritto internazionale privato, No. 109, p. 160 (ed. ital. din 1874). «Gli stranieri residenti in Italia, zice acest autor, sono tenuti all'obbligo degli alimenti, qualunque fossero le leggi della loro patria». Despagnet, Pr. de dr. internat. privé, 258, p. 528 (ed. a 3-a) Trib. Paris, J. Clunet, anul 1876, p. 184, col. 2 și anul 1879, și 489. Trib. Livorno (Italia), J. Clunet, anul 1898, p. 415.

⁽²⁾ ată, cum se exprimă art. 1220 din Codul austriac: «Besitz die Braut kein eigenes. zu einem angemessenen Heirathsgute hinlängliches Vermögen; so sind Eltern, oder Grosseltern nach der Ordnung, als sie die Kinder zu ernähren und zu versorgen verpflichtet sind, verbunden, den Töchtern oder Enkelinnen bei deren Verheirathung ein ihrem Stande und Vermögen angemessenes Heirathsgut zu geben, oder dazu verhältnissmässig beizutragen. Eine uneheliche Tochter kann nur von ihrer Mutter ein Heirathsgut verlangen».

⁽³⁾ Codul italian admite, în adevăr, obligația alimentară între frați în termenii urmatori: «Alla somministrazione degli alimenti strettamente necessari hanno diritto anche i fratelli e le sorelle, quando per un difetto di corpo o di mente, o per qualsivoglia altra causa non imputabile a loro colpa, non se li possano procacciare». (Art. 141).

⁽⁴⁾ Apel Genova, 14 Decembrie 1894. Dir. Com. XV, 1897, p. 270, nota 43.

De asemenea, un ginere engles sau american ar putea cere, în România, alimente de la socrul său, și *vice-versa*, cu toate că legea personală a părților (*common law*) nu admite asemenea obligație între cuscii.

După un alt sistem, pe care 'l credem preferabil, datoria alimentară va fi cărmuită de legea personală a părților. Ordinea publică nu este, în adevăr, interesată la existența obligației alimentare, pentru-că această datorie nu isvorește din faptul procreațiunei, ci din căsătorie; și dovadă la aceasta este că legea se ocupă despre datoria alimentară în capitolul care se ocupă despre obligațiile ce isviresc din căsătorie ⁽⁴⁾.

Nu rămâne deci, după noi, nici o îndoială că, în principiu, obligația alimentară, cel puțin dintre cuscii și colaterali, este o lege de statut personal; de unde rezultă că doi frați italieni domiciliați în România, vor putea cere alimente unul de la altul, conform art. 141 din Codul italian, de și, după legea română, această obligație nu 'și are ființă între colaterali.

De asemenea, un ginere engles sau american nu ar putea cere alimente, în România, de la socrul său englez sau american, și *vice-versa*, asemenea obligație fiind necunoscută în Anglia și în America, între cuscii. Sentința judec. de pace din Paris, ce publicăm astăzi, decide contrarul, însă fără cuvint, pentru-că obligația alimentară dintre cuscii nu atârână de dreptul public, ci se naște din căsătorie, care face parte din dreptul privat.

Iată, însă un Român, care a luat în căsătorie pe o Americană: Acest Român poate să ceară alimente, în România, de la socrul său american? Sau, iată un Italian a cărui frate a devenit Român, prin înpământare: Italianul poate să ceară alimente, în România, conform Codului italian, de la fratele său devenit Român, și ce lege vor aplica judecătorii români: Acea italiană, sau aceea română? Credem că față cu acest conflict, și în lipsă de tratate internaționale, judecătorii români sunt autorizați a aplica legea română ⁽⁵⁾.

Doi frați Români, domiciliați în Italia, pot ei să ceară alimente unul de la altul, în virtutea Codului italian? Pasquale Fiore răspunde afirmativ considerând legea italiană ca de ordine publică ⁽⁶⁾.

Dacă admitem însă personalitatea statutului și

⁽⁴⁾ Vezi în acest sens: Laurent, *Dr. civil international*, V, 88 urm., p. 185 urm. T. Huc, II, 229 Brocher, *Cours de dr. internat. privé*, I, p. 297. Cpr. C. Alger, J. Clunet, anul 1882, p. 627, col. I. Vezi asupra acestei controverse: Répert. Sirey, *Aliments*, 514 urm. Vincent et Pénard, *Dictionn. de dr. internat. privé*, v^o *Aliments*, 20 urm.

⁽⁵⁾ Vezi Laurent, I, 88 și *Dr. internat.*, V, 90, 94. Cpr. Trib. Pontoise, *Pand. Périod.* 95. 5. 40. Chestiunea este și de astă dată controversată. Vezi asupra acestei controverse: Répert. Sirey *Aliments*, 526 urm.

⁽⁶⁾ Vezi *supra* nota 1.

în privința colateralilor, așa cum l'am admis în privința cuscilor, răspunsul trebuie să fie negativ. Românii n'ar putea deci să pretindă în Italia, niște drepturi pe care ei nu le ar putea cere în țara lor ⁽⁷⁾.

Dar dacă datoria alimentară dintre cuscii și colaterali nu este de ordine publică, și dacă conservarea societății nu este direct interesată la existența unei asemenea obligații, nu e tot ast-fel când este vorba de alimente datorite de rude în linie directă ⁽⁸⁾. Aci, din contră, ordinea publică este în joc; căci nu e permis unui părinte de a omori pe copilul său: *Necare videtur is qui alimonia denegat*. Prin urmare, un copil firesc ar putea cere alimente de la tatăl său natural, conform legii țării în care el 'și ar exercita acțiunea, cu toate că acest copil nu ar avea asemenea acțiune după statutul său personal ⁽⁹⁾.

D. Alexandresco

⁽⁷⁾ Cpr. Laurent, *op. cit.*, 93.

⁽⁸⁾ «Feciorii se nevoesc să hrănească pre părinții lor, de vor fi saraci, iar a plăti datorii nu se nevoesc, nici feciorii pentru părinți, nici părinții pentru feciorii; asijderea și părinții se nevoesc a hrăni pe feciorii lor, iar nu se nevoesc a plăti datorii pentru dinși». (Pravila lui Matei Basarab, glava 293).

⁽⁹⁾ Cpr. Laurent, *op. cit.*, V, 91, 92. Una din legiurile care reglementează mai bine dreptul de alimente al copilului natural este cea germană. Art. 1708 din Codul german dispune, în adevăr, că tatăl natural este obligat a alimenta și a întreține pe copilul său, conform condițiunei mamei, până la vîrsta de 16 ani, dându-i cele trebuitoare pentru necesitățile vieții, creșterea, educarea și pregătirea lui la o profesiune. (*Der Unterhalt umfasst den gesamten Lebensbedarf sowie die Kosten der Erziehung und der Vorbildung zu einem Berufe*). Și art. 1709 din același Cod dispune că: tatăl dăruiește alimente copilului său înainte de mama și rudele ei. (*Der Vater ist vor der Mutter und den mütterlichen Verwandten des Kindes unterhaltspflichtig*). Cpr. ar. 166 urm. C. austriac (221 urm. C. Calimach), etc.

BIBLIOGRAFIE

Dreptul civil Român în 3 vol de d-l Profesor C. Nacu, cuprinde întreaga materia dreptului civil, *Prețul* fie cărui vol. 12 lei (3 vol. 36 lei).

Cambia și acțiunea Gambială (5 fascicule apărute) de Nic. M. Părvulescu, magistrat și C. St. Radianu, avocat. *Prețul* fie cărei fascicule Lei 1.50.

Noua Lege electorală pentru Cameră, Senat, Consiliul comunal, însoțite de jurisprudența Curței de casație de d-l G. Bădulescu, grefier la Înalta Curte de casație. *Prețul* Lei 3.

Micul Dicționar Juridic de termene, de d-l avocat Const. Țicu-Ștefănescu. *Prețul* Lei 3.

Codul comercial cu noua lege a falimentelor, adnotată și comentată de d-nii C. Sărescu & Dan, însoțit de un index alfabetic complet. *Prețul* Lei 6.

Noua Lege a Timbrului adnotată de d-l C. Sărescu, însoțita de un index alfabetic complet. *Prețul* Lei 2.

Toate aceste cărți precum și alte diferite opere de Drept se găsesc de vânzare la *Redacția acestui ziar*, 5 Calea Rahovei 5, de unde se expediază la cerere *contra valoare*: mandat postal, timbre sau ramburs. *Taxele postale privesc pe cumpărător*. Comandele se vor expedia pe adresa d-lui Codreanu proprietarul ziarului *Curierul Judiciar*.